

Heel Zuidwest duurzaam in beweging

Cofinanciering

Gezonde Leefomgeving – Den Haag
Zuidwest

Noodzaak

De bewoners van Den Haag Zuidwest scoren slecht op gezondheid. Het aantal inwoners met overgewicht in 2020 is in Zuidwest bijna 10 procent hoger dan het Haagse gemiddelde. De overgewichtcijfers voor kinderen zijn vergelijkbaar. Over heel Den Haag heeft 21 procent van de kinderen overgewicht, in Zuidwest is dat 29 procent. Ook diabetes komt hier vaker voor en er is een hoger risico op een depressie of een angststoornis (het dubbele ten opzichte van het Haagse gemiddelde). De beweegarmoede is groot en motorische ontwikkelingen bij kinderen blijft achter op de rest van Den Haag.

Er valt daarom een behoorlijke gezondheidswinst te behalen in de wijken. Zuidwest is door het Rijk aangewezen als prioriteitsgebied, waarbij er de komende twintig jaar middels een integrale aanpak (de Regiodeal) gewerkt wordt aan het verbeteren van de problemen en achterstanden in de wijk. De toekomstvisie 2040 vormt hiervoor de leidraad. De gezondheidsproblemen zijn daarbij een belangrijk punt van aandacht.

Zonder lange termijn visie en commitment is de échte verandering die Zuidwest nodig heeft niet te realiseren. Tegelijkertijd, zonder korte termijn initiatieven zullen lang niet alle bewoners mee profiteren van die veranderingen. Dezelfde bewoners die nu al veel tijd energie steken in meedenken en meedoen in de herontwikkeling die er aan staat te komen. Er is nu al behoefte én noodzaak aan laagdrempelige en aantrekkelijke speel- en sportgelegenheden in de buitenruimte, die veilig en toegankelijk zijn.

De behoefte centraal

Uit gesprekken met bewoners uit de wijk blijkt dat er een kloof zit tussen het huidige gezondheids- en beweegaanbod en hun behoeftes. Wijkbewoners hebben behoefte aan ongeorganiseerd, laagdrempelig beweegaanbod, vooral voor beginnende bewegers. Een aantal wijkbewoners zoekt dit aanbod momenteel buiten de wijk, in de Haagse natuurgebieden en de kinderen (en hun ouders) in aanliggende wijken die wél uitdagend speelaanbod hebben. Maar de bewoners uit Zuidwest zijn kwetsbaar, veel mensen hebben niet de mogelijkheid of de middelen om deze faciliteiten structureel buiten de wijk op te zoeken, terwijl hun gezondheidssituatie wel vraagt om structurele beweging.

De wijkbewoners zijn enthousiast om mee te denken en te beslissen over passend aanbod, maar verwachten wel snelle veranderingen. Er is een groot risico op (nog meer) vertrouwensverlies wanneer de oplossingen te lang op zich laten wachten.

Het sportpark als ideale locatie

Het sportpark Escamp I en de omliggende omgeving wordt ervaren als een groene oase in de extreem versteende wijken, die vol staan met flats, auto's en parkeerplaatsen. De wandelpaden langs het water, de autovrije zone, het groen van de sportvelden, de bramenstruik die in de zomer zorgt voor ontmoeting en plezier, alle aspecten maken deze locatie tot een potentieel succes. De grotere herontwikkeling van de omgeving maakt dat juist nu het moment is om hier samen aan de slag te gaan.

Een experiment als startschot

Vooruitlopend op de grote opgave voor Zuidwest wil de gemeente Den Haag graag starten met een placemaking-initiatief in Sportpark Escamp. We noemen dit een experiment, omdat deze manier van co-creëren relatief nieuw is voor een project als deze. Door klein te beginnen willen we de manier van co-creëren, samenwerken en pionieren opschaalbaar maken voor de herontwikkeling van de rest van het sportpark. De successen en lessen nemen we mee naar de volgende fases, terwijl we de bewoners niet langer laten wachten op de voor hen zo noodzakelijke veranderingen.

Dit experiment gaat over het community-up (met bewoners en professionals uit de wijk) stimuleren van ontmoeten, bewegen, sporten en spelen met voldoende en passend aanbod naar in de openbare ruimte. We zetten in op het gezamenlijk transformeren van onderbenutte plekken, waarvan we het gebruik en de beleving een andere betekenis willen geven. In dit experiment faciliteert de gemeente Den Haag de behoefte uit de wijk, door vanuit co-creatie sessies met verschillende doelgroepen de buitenruimte met een breed gezelschap aan professionals vorm te geven.

Om de wensen uit de wijk handen en voeten te geven, werken we o.a. samen met omgevingspsychologen, sportprofessionals en zorgprofessionals. Zo willen we enerzijds veel meer aanbod genereren vanuit de behoefte uit de wijk en anderzijds het eigenaarschap en verantwoordelijkheidsgevoel voor de plek vergroten. Dit experiment is daarom co-creatie aanpak voor de korte termijn realisatie van een Gezondere Leefomgeving, voor, door en met de bewoners van Zuidwest.

Wat gaan we doen?

Midden in het huidige sportpark ligt een ongebruikte groenstrook, die zich uitstekend leent als experiment gebied. Het is goed bereikbaar, zichtbaar vanuit verschillende plekken, autovrij en toegankelijk.

Samen met bewoners en professionals willen we kijken naar de potentie van deze groenstrook vanuit *Design Thinking*. Hoe zou de doelgroep deze groenstrook idealiter gebruiken? Wat is er nodig om de hele wijk daar aan het bewegen te krijgen? En... hoe werkt dat in de praktijk? Heeft dat wat er bedacht is ook het gewenste effect?

De inzet van deze financiering is dus onderdeel van het *Design Thinking* proces, waar we eerst – met andere gelden – aan de slag gaan met ontdekken wat de wensen zijn en wat er nodig is. De subsidiegelden uit deze aanvraag worden uitgegeven aan de aanschaf van middelen om de buitenruimte daadwerkelijk te transformeren.

Op de volgende pagina is het kaartbeeld van het gebied goed te zien.

Kaartbeeld

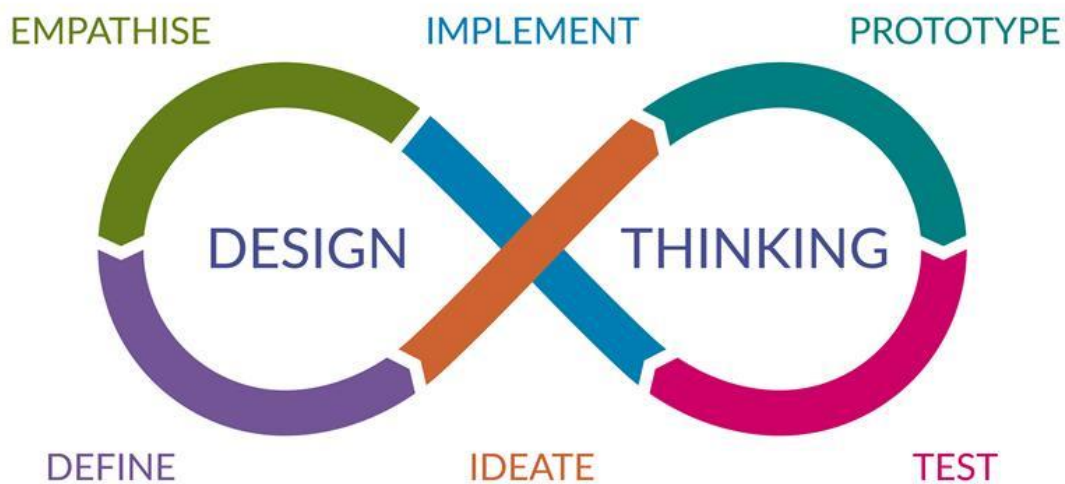
Aanpak

Het experiment bestaat uit verschillende stappen, waarin elke keer wordt terug gegrepen naar dat wat nodig is: de beweeg- en gezondheidsbehoeften uit de omliggende wijken.

Er is een start gemaakt met vooronderzoek in de vorm van data-analyse, focusgroepen en diepte-interviews in de wijk. De volgende stap zijn co-creatiesessies, bijvoorbeeld in de vorm van workshops en diary-studies met de doelgroep om focus aan te brengen en gezamenlijke keuzes te maken. Voor dit onderdeel zijn we op zoek naar cofinanciering binnen de gemeente.

Vervolgens gaan we prototypen; we testen of de ideeën op een goedkope en snelle manier het gewenste effect hebben. Hierdoor weten we zeker dat de ideeën levensvatbaar zijn alvorens we grote investeringen doen.

Wanneer de bewoners en de gemeente tevreden zijn over deze 'geprototypete' inrichting gaan we over tot de daadwerkelijke herinrichting. Voor dit laatste onderdeel willen we deze subsidie inzetten.

Samenwerkingspartners

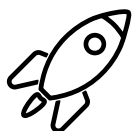
Om te komen tot een succesvol project is een breed gedeeld eigenaarschap van deze ontwikkeling cruciaal. Door samen te werken met de verenigingen op het sportcomplex, de welzijnsorganisaties, maatschappelijke initiatieven uit de buurt en het centrum voor Jeugd en Gezin zorgen we ervoor dat na realisatie niet alleen de gemeente maar ook de samenleving eigenaar wordt van het gezondste stukje Den Haag. Veel organisaties hebben met enthousiasme gereageerd en helpen en denken o.a. mee in de co-creatiefase.

Aanpak

Vooronderzoek

We gaan aan de slag met een verdieping in bestaande data en informatie, zoals de Haagse Bewegingsprofielen, verslagen van bewonersbijeenkomsten en kwalitatieve gesprekken in de wijk. Aan het eind van deze fase bepalen we de doelgroep(en)

Prototyping

De gekozen ideeën werken we uit tot prototypes, goedkope en snelle varianten van het oorspronkelijke idee. Deze prototypes kunnen het beoogde effect voor de wijk bevestigen of ontkrachten alvorens we er in investeren. Bij positieve effecten gaan we over tot uitvoering, bij tegenvallende effecten gaan we – samen met bewoners – terug naar de tekentafel

Co-creatiesessies

We organiseren co-creatie workshops op locatie met de doelgroep(en) om gezamenlijk na te denken over de mogelijkheden en kansen in het gebied. De bewoners beslissen mee over de keuzes

Uitvoeren herinrichting

We gaan over tot het daadwerkelijk herinrichten van de buitenruimte om dit gedeelte van het sportpark beweegvriendelijker, inclusiever en aantrekkelijker te maken voor omliggende wijken

Start opschaling volledige sportpark

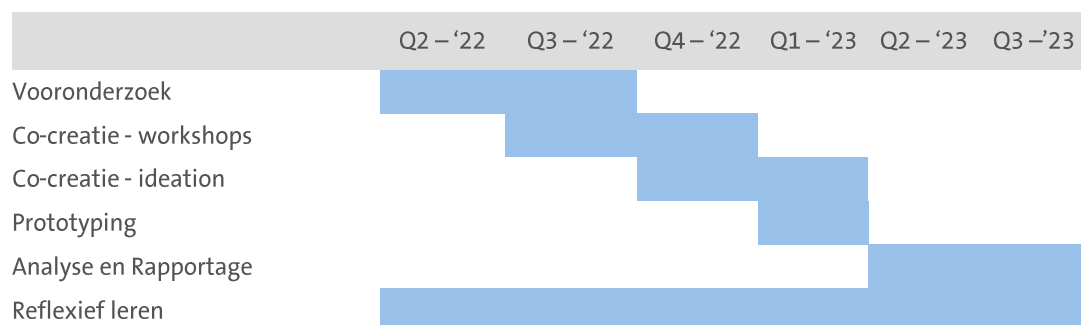
Lessen en successen

Gedurende het gehele traject zijn we alert op de lessen en successen, door de methode 'reflexief leren' te gebruiken. Met reflexief monitoren benoem je binnen een opgave expliciet een rol die gericht is op continue reflecteren, leren en verbeteren. De reflectie vindt plaats op drie niveaus. Het individuele handelen, de werkwijze en doelen en het systeem waarbinnen de opgave wordt gerealiseerd. Dit helpt ons om beter samen te werken, lessen te delen en op te schalen na het experiment

Tijdspad

We zijn reeds begonnen met het vooronderzoek en starten tijdens de zomer met de co-creatie onderdelen. Hiervoor organiseren we meerdere evenementen. Onderstaande tabel geeft een ruwe planning weer van de overige fases uitgeschreven in de tijd.

Cofinanciering

In het experiment staat gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een gezonder Den Haag Zuidwest centraal, ook in de financiering. We boren daarom verschillende gemeentelijke potjes aan, werken samen met goede doelen als Jantje Beton (project Gezonde Buurten), ZonMW, het instituut voor natuureducatie en JOGG en voeren gesprekken met commerciële partijen over mogelijke bijdrages.

Voor het totale project verwachten wij €104.500,- nodig te hebben. De opbouw van deze kosten is weergegeven in onderstaande tabel. Voor de herinrichting van de groenstrook hebben we een subsidie Bewegvriendelijke Leefomgeving aangevraagd bij de provincie Zuid-Holland. Om hier aanspraak op te maken moeten we 50% van de totale kosten op andere wijze financieren.

Activiteit	Kosten
Workshops met omgeving (3 st)	€ 15.000
Begeleiding design thinking (ideation, analyse en rapportage)	€ 29.500
Aanschaf en plaatsing sport- en spelaanleidingen	€ 40.000
Aanbrengen signalisatie en markering in wijk	€ 10.000
Promotieactiviteiten voor gebruik en eigenaarschap	€ 10.000
Totaal	€ 104.500